СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
ЧАСТЬ I. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION I.
РІК LI. Ч. 39. Джерзі Сити, Н. Дж., субота, 27. лютого 1943. No. 39. Jersey City, N. J., Saturday, February 27, 1943. VOL. LI.
ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237—4-0807 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

Признання для През. Рузвелта за Дбайливість про Свободу, Справедливість і Мир

Представники Обєднаних Грецько-Православних Церков, що існують на американськім континенті, відвідали у Вашингтоні президента Рузвелта, а то під проводом грецького архієпископа Атенагораса, а в супроводі висланників сирійської, російської і сербської церкви, та вручили президентови Великий Хрест Божого Гробу, в якому має находитись кусень дерева з того хреста, на якому розпяли Ісуса Христа. Цей Хрест надіслав найвищий достойник грецької церкви, єрусалимський патріярх Тимотей. Отсе відзначення передано президентови за „благородність його ума і серця", за його заходи, щоби в світі запанували свобода, справедливість і мир, як теж і за те, що в його Чотирьох Свободах відбивається головний зміст науки Христа. Під Хрестом є напис „Під тим знаменем переможеш". Делегація не могла передати цього відзначення самому президентови особисто, бо президент хворий. Делегацію приняв і перебрав відзначення майор-генерал Едвин М. Вотсон, секретар президента Рузвелта і його військовий адютант.

ЗАМІСЦЬ СТРАЙКІВ — „РОБІТНИЧІ МІТІНҐИ"

Понад три години тривала перерва в продукції Американських Літаючих Фортець в Бовінґ Компані в Сієтл, що довела до того, що заряд замкнув свої фабрики в Сієтл і Рентон. Перерва наступила тому, що робітники нагло перервали роботу, щоби взяти участь в „мітінґу", на якому протестовано проти Ради Военної Праці, що нічого не робить, щоби була підвищена робітникам платня. Ґен. Чарлз Е. Бредшов, що доглядає цеї продукції Літаючих Фортець, назвав таке поступовання робітників „зрадничим". Якщо Рада Военної Праці не залагодить цього, то, як виходить з робітничих резолюцій, такі „мітінґи" будуть поширятись на ще більші розміри. Ґен. Бредшов уважає, що це є нарушенням того, до чого робітництво зобовязалось, коли заявило, що в часі війни не буде перерви у военній промисловости задля спору за платні.

АЛІЯНТИ РОЗБИВАЮТЬ ВОРОГА В ПРОВАЛІ КАСЕРІН

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — Сильно побиті останки штурмових відділів маршала Ромеля виметено вже з рівнини Ваґірет Фуссана в західний кінець провалу Касеріну, де їх атакують американські й британські повзи й піхота.

Рівночасно з цим наступом цьому секторі йшла атака аліянтських патруль на околицю Сбіби, дещо на північний схід від Касеріну; ця атака має на цілі прорвати німецьку комунікаційну лінію між Фаїдом і Касеріном.

ЕФ БІ АЙ ПРО МОЛОДИХ ГЕТЬМАНЦІВ З 5. СОТНІ 1. ОКР. С. Г. Д.

Читаємо в часописі „Америка" з 18. лютого про письмо, яке одержала від Еф Бі Ай (Федеральне Бюро Інвестиґацій) пані Катерина Коцюбинська, сотничка 5. сотні Першої Округи Союзу Гетьманців Державників в Філядельфії. В тім письмі має Еф Бі Ай давати признання родичам юнаків цеї сотні, що взірцево виховали синів, бо вони є тепер взірцеві вояки в американській армії й кожний став старшиною майже при самім вступі до армії. Бюро інвестиґацій ще мало заявити, що українським юнакам, вихованим в дисципліні й патріотизмі не дорівнює ніяка інша група американської армії. При цій нагоді, пише „Америка", те Бюро звернуло пані Сотничці організаційний чартер і рекордові книги, що лежали в тім бюрі рік під слідством.

Ще признання зі сторони Федерального Бюра Інвестиґацій, пише „Америка", „скріпить на дусі не одну українську матір в Злучених Державах, та додасть сили і заохоти працювати із ще більшою посвятою для того, щоб сини вернули побідними з поля бою, як герої, гідні до наслідування майбутнім поколінням вільної Землі Вашинґтона".

ДО КВІТНЯ НЕ СТАНЕ ПО ЖИДАХ СЛІДУ В ГАЛИЧИНІ

Таке заповіла націстівська влада, згідно з тим, що подає ОНА за відомостями одержаними з Швайцарії, де пише про це німецька преса. В Східній Галичині було до цеї війни до міліона жидів. Тепер має бути з цього 278,132 душ. Решту вибили націсти. А тепер кажуть, що до квітня винищать тих, що остали.

ПОЛЬЩА ДОМАГАЄТЬСЯ СТАРОЇ ГРАНИЦІ НА СХОДІ

ЛОНДОН. — Як каже заява польського уряду на вигнанні, цей уряд відбув дня 25. лютого засідання для обговорення польсько-советських відносин. По обговоренню справи уряд виніс у тій справі довшу постанову, котру подав до публичного відома, відповідною резолюцією. Головна суть цеї резолюції в тому, що польський уряд стоїть на становищи, що він представляє польську державу в таких межах, які вона мала вчас нападу Німеччини на Польщу, що цих меж він ніякими договорами зо советами не зрікся та що вони саме повинні становити в майбутньому польсько - советську границю.

Притокою до цього засідання уряду, до дискусії й рішення були випадки, в котрих советський уряд не признавав поляків, жидів і українців, котрі колись жили в східних провінціях Польщі, за польських, але за советських громадян; коли польський уряд видав їм польські пашпорти, советський уряд звертав їх польському урядові з увагою, що ці люди советські громадяни.

ЯКБИ ТАК БУЛИ НА КОНЦЕРТІ ГОЛИНСЬКОГО...

Часопис „Експозитор" з 3. лютого, що виходить в Брентфорд, Онтеріо, згадує за концерт українського оперового співака, Михайла Голинського, і каже, що „любителі музики і співу", що не були на концерті, повинні жалувати того, що втратили нагоду налюбуватись чудовим співом. Але, каже критик, це відноситься до не-української публики, якої було мало, бо салю виповнила вщерть українська публика. „Як би англійські люди раз почули співу Голинського, то вони булиб постійними учасниками таких концертів", пише далі критик. Рівнож згадує, що артиста повитав від імені міста мейор Раян.

ПОЛЬСЬКИЙ ЕПИСКОП В АМЕРИЦІ

До Злучених Держав прибув еп. Ґавліна, що є „епископом польських військ", як теж „Апостольським делеґатом для усіх польських біженців по цілому світі". Прибув до Америки на запросини римо-кат. американського епископату для розбудови допомогової акції для ратування сиріт польських, що їх тисячами вивезено з Росії на Близький Схід.

ПОЛЯКИ ВИГОТОВЛЯЮТЬ ПЛЯН БУДУЧОЇ ДЕРЖАВИ

Польська Народна Рада в Лондоні відбула недавно наради і назначила комітет виробити проєкт суспільно-економічний плян будучої польської держави. До цього комітету увійшли визначні громадські діячі. Комітет має в короткім часі представити Народній Раді плян, як малаб виглядати будуча Польща. Комітет взяв собі до помочі визначних англійських економістів (ОНА).

УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД І АТЛЯНТІЙСЬКИЙ ЧАРТЕР

Канадійський „Новий Шлях" з 17. лютого пише „За поширення й виєснення Атлянтійського Чартеру" і кінчить статтю ось так:

„Український нарід в Европі належить мабуть до тих народів під німецькою окупацією, який найбільш нетерпеливо очікує на те вияснення аліянтських военних і повоєнних цілей. Як для інших, так і для українського народу, справа визволення є життєвою проблемою. Чи це визволення несе йому демократичний воюючий табор? Чи він так само як тоталітарний табор не визнає права українського народу на свою державність? — Ось питання, які також повинні бути ясно поставлені в Атлянтійському Чартері як він має творити основу справді вільного повоєнного світу та трівкого світового миру".

РЕЙД ЗЧИНИВ ВЕЛИКІ ПОЖАРИ В ВІЛЬГЕЛЬМСГАФЕН

ЛОНДОН. — Канадійські бомбовики доконали найбільшого рейду цеї війни на німецьку фльотну базу в Вільгелмсгафені й зчинили там кольосальні пожари. Був це третій з ряду рейд цього тижня й шіснацятий з ряду рейд цього місяця на Німеччину. Рейдери не втратили ні одного літака.

УКРАЇНЦІ НА РОБОТАХ В НОРВЕГІЇ

ОНА подає, що з того, що пишеться в німецьких газетах, виходить, що націстівська влада вислала до Норвегії на роботи між іншим теж і велике число українців. Це мали би бути полонені, що їх тепер вживають для укріплювання морського побережа Норвегії. При тих роботах є теж много інших словян.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Менше Говорити про Неї, Більше Працювати для Неї

Сенатор Джордж, член сенатського комітету для заграничних справ, уважав за потрібне остерегти американське громадянство перед балачками й надіями на скору воєнну перемогу:

„Я думаю, що це є поважна помилка говорити забагато про закінчення війни ще в 1943. році. Одинокі шанси на таке закінчення це радше повне заломання Німеччини, ніж проста мілітарна рішаюча перемога. На мою думку, є дуже мало основ для надії, що таке заломання Німеччини можливе в найближчій будучности". Спеціяльно, сенатор не може бачити, як Росія, хочби як їй велося на фронті, могла би покінчити цього року перемогу над Німеччиною.

Наконець він радив американцям позбутися свого нахилу попадати в ясні неоправдані надії, як лише на фронті прийде до якогось корисного звороту, а потім знову накладати на очі найтемніші окуляри, як лише на фронті щось не поведеться.

Що осторога сенатора Джорджа начасі й зовсім умісна, нема сумніву, хоча після недавного зовсім відкритого зясування військових урядів про невдачі в Північній Африці можна було бачити, що американське громадянство зовсім не попало в чорний песимізм, але приняло вістку про невдачі мужно й непохитно з вірою в остаточну перемогу своєї слушної справи. Тому й сенатор Джордж був би ще краще зробив, якби він був закликав американське громадянство взагалі менше балакати про те, що війна може вже скоро скінчитися, а замісць цього присвячувати більше часу праці для найскоршого добуття тої перемоги, якої ми всі бажаємо.

Ще в Справі Української Бібліотеки

Дня 5. лютого появилась у „Свободі" стаття п. н. „Таки дуже потрібна Українська Національна Бібліотека". А що вона викликала ширшу дискусію, то вважаємо це додатнім явищем, бо це й було ціллю статті.

Бажали ми згаданою статтею звернути увагу ширшого нашого загалу в першу чергу на те, що нам обовязково треба мати в Америці принаймні в одному осередку поважний український книжковий збір. При тому висказано думку, що, наприклад, в Ню Йорку доконче треба мати зразкову українську бібліотеку. Але потрібна вона теж і в такому політичному центрі як Вашингтон, чи в таких наших осередках як Шікаго, Філядельфія і т. п. Та все те не противиться в нічому тій Українській Бібліотеці, що вже існує в Стемфорд, Конн., а щодо якої поширення саме тепер ведеться ширша акція. Виразно зазначуємо, що вона там потрібна, а разом з Українським Музеєм може переховати не одно таке, яке деінде не можливо булоб переховати хочби задля браку відповідного приміщіння. Ось та Українська Бібліотека в Стемфорд моглаб згодом, маючи подвійні чи потрійні екземпляри ріжних книжок, допомогти, наприклад, доповнити в Ню Йорку український відділ при головній бібліотеці на пятій евені. Та заки буде можна говорити про такі чи їм подібні пляни, чи їх піддавати, треба в першу чергу упорядкувати те, що вже є зібране в Стемфорді, та його заховати і доповнити. А що та Бібліотека в Стемфорді стоїть отвором для вжитку усіх, то й усі ми повинні після своєї змоги допомагати, щоби вона вдержалась і розвивалась і могла тим чином сповняти свої завдання.

УКРАЇНСЬКІ КУРИ В БЕРЛІНІ

(ОНА). — Німецька газета „Берлін Телеграф" напечатала статтю про берлінські ресторани, в якій говориться, що на списках страв появилася нова „атракція": українські печені кури. Автор пише, що вони дуже смачні і поживні. Каже, що такого доброго курячого мяса німці ще ніколи не їли. Воно має жовтавий кольор і смакує як вуджене мясо.

„Берлін Телеграф" пише, що до Німеччини вже прибуло багато поживи з України, та що відти можна ще багато добра вивзти. Повернувші з України німецькі вояки розповідають, що Україна є край „молоком і медом текучий", а яйця такі тані, що „пачку сірників заміняєте за пять яєць".

Німецькі вояки оповідають, що в порівнанні з Німеччиною Україна є край дуже а дуже багатий. Там за кілька марок можна дістати стільки мяса, що тяжко очам повірити.

УКРАЇНЕЦЬ — ПРОВІДНИК ПОВІТРЯНОЇ ЕСКАДРИ

„Новий Шлях" подає в новинці з Лондону, що в повітряних налетах канадійських і бретійських бомбовиків на німецьку субмаринову базу Льоріян в північній Франції брав участь як провідник ескадри Іван Комар з Виннипегу. Це вже 28 разів відбув Комар таку виправу. Має 28 років, а в армії є від 1934 року, до якої вступив як доброволець. Його родичі це свідомі українці. Сам він ходив теж і до української школи. Два його молодші брати є теж в канадійській повітряній фльоті. Має рідню теж і в стейтах.

ПОЛЬСЬКІ РЕДАКТОРИ І „ЖУРБА ЗА ПОЛЬЩУ"

Минулої суботи і неділі відбувся в Трентоні зїзд Товариства Польських Видавців і Редакторів в Америці, на якому обговорювано головно справу границь Польщі, яку реферував П. П. Йолес, редактор часопису „Нови Сьвят". Він був теж обраний предсідником згаданого товариства на найближчу каденцію. Журба за Польщу та справа польської пропаґанди займали головну увагу редакторів і видавців. Ухвалено резолюції та висилку їх до през. Рузвелта.

В тій резолюції сказано між іншим, що „безумовно є потрібна сильна Польща з широким доступом до моря, з Східною Прусією і з Опільським Шлезьком". А далі, що особливо дотикає українців, резолюція вважає „каригідним нарушенням основних засад Атлянтійського Чартеру", колиб була нарушена „цілість польської держави", а таким нарушенням „булаб кожна спроба зміни східних границь Польщі, усталених в Ризькім договорі з 1921 року". Отже польські „демократи" і редактори в Америці, коли говорити простою мовою, є далі за насильство і за грабіж, якщо тільки грабити має Польща, а ограбленою має бути Україна чи Білорусь. Пощо тим редакторам було їхати до Америки! Краще булоб гнити в польській шовіністичній атмосфері в Европі, бож з вільного американського повітря всеодно нічого не користають.